

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА
НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
24 ЛИСТОПАДА 2015 РОКУ**

ХАРКІВ – 2015

розвиток соціальної активності особистості, розкрито у працях Р. Вайноли, А. Капської, В. Костіної та інших дослідників. Вивчення змісту, напрямів та форм волонтерської діяльності представлено у працях О. Решетнікова, А. Ходарчука та інших. Використання соціальним педагогом засобів волонтерської діяльності у формуванні соціальної активності підлітків залишається актуальною проблемою.

Проведений аналіз досвіду роботи соціального педагога з формування соціальної активності підлітків дозволив виявити такі аспекти: 1) зазначений віковий період є сенситивним у формуванні соціальної активності; 2) кращим засобом для формування соціальної активності є соціально значуща діяльність – волонтерська, до якої підлітки залучаються в процесі соціального виховання; 3) необхідність у застосуванні інноваційних методів, форм та засобів соціально-педагогічного впливу на формування соціальної активності підлітка; 5) важливість взаємоузгодження чинників та координації дій всієї сукупності агентів, засобів соціального впливу на формування соціальної активності підлітка.

Засоби волонтерської діяльності (проведення соціальних акцій та соціально-виховних заходів, реалізація соціальних проєктів, створення соціальної реклами та консультативних форумів) є важливою рушійною силою у розвитку соціальної активності підлітків, оскільки забезпечують діяльнісне засвоєння, відтворення та перетворення ними соціального середовища, прояв позитивного ставлення до громадської діяльності, можливість здійснити власний внесок у розв'язання актуальних соціальних проблем, випробувати свої можливості. Нами розроблено систему волонтерських заходів, спрямованих на формування соціальної активності підлітків в умовах ЗНЗ: станційний експрес «Буду активним», диспут «Активність або пасивність», зустріч з волонтерами «Моя діяльність – благородна».

Отже, формування соціальної активності підлітків засобами волонтерства потребує системного наукового обґрунтування та практичної апробації шляхом створення та впровадження програми соціально-педагогічної діяльності з даної проблеми.

СОБОЛЬ І.Є.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ З АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ

Проблема адаптації особистості до нових умов життя є надзвичайно актуальною в будь-який період, бо етап вступу до вищого навчального закладу вважається одним з найбільш важких у житті першокурсників. Проблема адаптації першокурсників широко обговорюється в системі вищої освіти і не випадково: від успішності цього процесу багато в чому залежить подальша професійна кар'єра і особистісний розвиток майбутнього спеціаліста.

Успішне розв'язання вище окреслених завдань залежить від рівня професійної підготовки соціального педагога, його спроможності оптимізувати процес адаптації студентів першого курсу в навчальному закладі, реалізуючи систему якісної соціально-педагогічної допомоги та підтримки з урахуванням сучасних прийомів, технологій та засобів впливу на дезадаптованих студентів.

Проблемами адаптації студентів першого курсу займалися С.С.Вітвицька, А.Й. Капська, І.Б. Зарубінська, В.П. Казміренко, Л.М. Мамаєва, О.І. Плотнікова та інші науковці. Ними аналізувалися проблеми адаптації студентів-першокурсників до умов навчання, успішність оволодіння програмою підготовки. Таким чином, проблема адаптації першокурсників вимагає, як спеціального теоретичного вивчення цього процесу, так і експериментальної перевірки системи навчально-виховних заходів, здатної прискорити входження студентів-першокурсників до колективу, звести до мінімуму наслідки дезадаптації.

Аналіз результатів здобутків учених щодо теорії та практики вищої соціально-педагогічної освіти дав змогу виявити низку суперечностей:

- між стрімким зростанням кількості дезадаптованих студентів-першокурсників та недостатнім рівнем знань соціальних педагогів, які будуть працювати із зазначеною категорією;

- між вимогами сучасного суспільства до професійної підготовки соціальних педагогів та недостатньою сформованістю в них готовності до роботи з дезадаптованими студентами;

- між цілісністю, багатоаспектністю, динамічністю соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими студентами-першокурсниками та її роз'єднаним відображенням у змісті професійної підготовки соціальних педагогів, а також відсутністю технологічного й методичного забезпечення підготовки до роботи з дезадаптованими студентами, які навчаються на першому курсі.

У зв'язку з визначеними суперечностями, з урахуванням наявних наукових досліджень проблеми підготовки майбутніх соціальних педагогів до професійної діяльності, здійснимо спробу визначити напрями такої підготовки: по-перше, майбутні соціальні педагоги повинні мати міцні та різнобічні теоретичні знання соціогуманітарних, культурологічних, психолого-педагогічних дисциплін, що вивчаються у ВНЗ; по-друге, необхідно забезпечити різнобічну практичну підготовку під час семінарсько-практичних занять, практикумів, різних видів практики; по-третє, створити умови для становлення особистісної і професійної культури майбутніх соціальних педагогів.

У монографії [1, с. 34] визначено, що в основу змісту професійної освіти соціального педагога мають бути покладені наступні принципи: фундаментальності (грунтовність і якість професійної і спеціальної підготовки); універсальності (дисципліни базової підготовки у поєднанні з дисциплінами спеціалізації); інтегративності (міждисциплінарні зв'язки); варіативності (гнучкість, різноманітність технологій, врахування індивідуальності студента,

вибір обсягу і темпу засвоєння навчальної інформації); професійності (опанування різними технологіями і психотехніками); багаторівневості.

Література:

1. Професійна підготовка соціального педагога: теоретико-практичний контекст: Колективна монографія / О. Величко, О. Гуренко, Н. Захарова, М. Іванова, В. Котляр, М. Мішечкіна, К. Петровська, І. Сизоненко, А. Тургенєва / За заг. ред. канд. пед. наук, доц. О. Гуренко. – Донецьк : ЛАНДОН, 2013. – 332 с.

ТАРЯНИК А.Г.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ДО МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Виховання моральної культури підростаючого покоління – це одне із головних завдань української загальноосвітньої школи. Проте, на даний момент, у цілому процес виховання більш спрямований на те, щоб розвивати інтелектуальні здібності, аніж культуру та духовність.

В Україні приділяється велика увага створенню умов для всебічного розвитку особистості, зокрема, у Конвенції ООН Про права дитини, у Законах України „Про освіту”, „Про культуру”, „Про середню освіту”, „Про професійно-технічну освіту”, „Про охорону дитинства” тощо.

Проблема теоретичної та методичної підготовки соціальних педагогів до здійснення професійної діяльності є однією з центральних у теорії соціально-педагогічної роботи. Підходи до її вирішення знаходимо у працях О. Безпалько, В. Бочарової, М. Галагузової, І. Зверєвої, А. Капської, Л. Міщик, В. Поліщук, С. Харченка та ін.

Загальна проблема підготовки соціального педагога до роботи з морального виховання молодших школярів, її різні аспекти привертала увагу багатьох дослідників. Такі вчені, як Г. Ващенко, А. Макаренко, В. Сухомлинський, К. Ушинський розглядали теоретичні основи морального виховання учнів. В. Білоусова, М. Болдирєв, В. Галузинський, В. Гурін, В. Горєєва, В. Кумарін, А. Мудрик досліджували окремі аспекти проблеми морального виховання учнів. В. Духнович, Н. Крупська, А. Макаренко, І. Огієнко, С. Русова, І. Стешенко, В. Сухомлинський, С. Шацький визначали основні напрями наукової розробки різних аспектів морального виховання молодших школярів.

Незважаючи на широкий спектр теоретичних підходів у вивченні процесу підготовки соціального педагога, ця проблема не дістала цілісного аналізу в аспекті підготовки соціального педагога до роботи з морального виховання молодших школярів. У посадовій інструкції соціального педагога серед завдань його діяльності у загальноосвітньому навчальному закладі виокремлюється, що „настановленням і особистим прикладом він утверджує повагу до принципів загальнолюдської моралі: правди, справедливості, гуманізму, доброти, працелюбства, інших добродійностей”. Отже, розробка проблеми